

Manbjørn Mortensen, samskipari av frítíðarskúlunum í Havn:

Bert hugflogið setir markið. . .

- Tá ið barnatalið verður hægri kundi ein útfrítíðarskúli verðið knýttur til. Men enn eru hetta bert tankar, sigur Manbjørn Mortensen, samskipari. Myndir: Jens Kr. Vang.

- Lyklaorðini í frítíðarskúlanum er trygd, dygd og virkseimi. Aðlanin við ymsu verkstøðunum er at geva teim 250 børnunum í skipanini ein so fjølbroyttan, livandi og áhugaverdan gerandisdag sum til ber, sigur Manbjørn Mortensen.

í tali. Í heyst flyta hesi seinnu úr kirkjuni í høllina á Nabb. Á hvørjum frítíðarskúla er ein leiðari og nokur hjálparfólk.

Byrjanin

Tá ið frítíðarskúlin byrjaði fyri góðum tveimum árum síðani var ætlanin, at hann skuldi halda til í hølunum hjá fyrsta flokki í hvørjum skúla. Henda skipanin visti seg ikki at rigga. Orsøkin var, at frítíðarskúlin rendi seg inn í tvístøður, tí hann kom inn á eitt øki og í nokur høli, sum 1. flokkur átti og sum tey børnini høvdu sett sín serliga dām á. Hetta avmarkaði frítíðarskúlan í at skapa sínar egnu karmar um virkseimið. Gjort varð tí av at flyta úr skúlunum í onnur høli. Undantíkið frítíðarskúlin á Eysturskúlanum.

- At vit brúka høli, sum kortini standa tómt, er eisini

við til at stimbra upp undir frítíðarlívið. A tann hátt læsa vit okkum ikki fóst í nakrar rammur. Hølini seta ikki mark fyri, hvat vit gera og ikki gera.

- Spurningurin varð eisini reistur, hvussu gott tað er, at børnini eru í sama umhvøvi í skúlatíð sum eftir skúlatíð, frá kl. 8 á morgni til kl. 17 seinnapartin. Vit mettu bestu loysnina vera at flyta út. Nú arbeiða vit við at fáa endaligar loysnir á hólsviðurskiftinum hjá frítíðarskúlanum, og inni á hvørjum skúla miða vit ímóti at fáa barnatalið upp á uml. 40-50, sigur Manbjørn Mortensen.

Fyri trimum vikum síðani var samskiparin av frítíðarskúlunum í Havn á fundi í sosialu nevnd í Tórshavnar býráð, har hann legði ætlan fram um, hvussu frítíðarskúlin kundi sæð út næstu 5-10 árin viðvíkjandi hólsviðurskiftum og barnatali.

- Fyri at gera tað so fjølbroytt sum til ber er ætlanin frá okkara síðu at skipanin verður lagað eftir umsøkjaraáttalunum av børnum hvørt árið. Hvør stovnur skal kunna taka ímóti 40-50 børnum og so verða verkstøð skipað út frá hvørjum stovni. Tað vil siga, at um 10-20 børn kunnu fara út á verkstøð í eina viku. Tá ið tey eru komin inn aftur á skúlan, fer ein nýggjur bólkur út á verkstøð. Tískil vera ongantíð meiri enn tey 40-50 børnini inni á sjálvum stovnum, sigur Manbjørn Mortensen.

Góðar royndir

Skúlarin hava longu gjørt sær góðar royndir við verkstøðum. Eitt nú frítíðarskúlin í Kommunuskúlanum, sum heldur til í húsnum hjá frøken Kohr. Tey húsini ruma ikki fleiri enn 25 børn,

men skipanin tekur 35 børn. Munurin her ímillum, hesi tiggju børnini, eru tí á verkstøð frá kl. 12.00 til kl. 15.00 um dagin. Býta vit børnini í trý hefur hvør bólkur eina viku í part á verkstøði. Og verkstøð kunnu vera alt.

- Bert hugflogið setir markið. Tað kann vera hjá skótunum, har børnini spæla skótar og snodda til skótalívið, ella hjá Leikarafelag Føroya, har skipað verður fyri leiki og drama. Aðlanin er eisini at fara í holt við evnisarbeiði í sambandi við flettingina, sigur Manbjørn Mortensen.

- Tá ið forskúlarin eru farnir at virka alla staðni kunnu vit rokna við, at barnatalið kemur uppá 70 fyri hvønn skúla. Tí kunnu vit ímynda okkum, at frítíðarskúlin skipar fyri verkstøðum, soleiðis at allir frítíðarskúlarin samstarva um verkstøðini. Til dømis við heystverkstøðum, har hvør skúli brúkar verkstøðið í trýggjar vikur og so tekur tann næsti við. Á henda hátt kunnu vit gera ein ógvuliga livandi frítíðarskúla við eini rúgvu av tilboðum til børnini og til starvsfólkini.

Betri skipan

Í byrjanini var ein leiðari settur í býráðnum, sum hevði ábyrgdina av øllum frítíðarskúlunum bæði fíggarligu og námsfrøðiligu. Henda skipanin datt niður fyri, tí tað var vónleyst hjá einum at taka sær av hesum stóra økinum. Skipanin er tí broytt og frá 1. august eru seks deildarleiðarar settir, ein á hvørjum frítíðarskúla, sum hevur ábyrgdina av hvør sínum skúla.

- Tað grundarlagið, sum vantaði seinasta ár, er nú við at koma og vit hava varhugan av, at vit eru í ferð við at byggja nakað upp nú, sum er haldgott og kann mennast. Og tað er ógvuliga spennandi at vera við og mynda hesa skipanina, sum bara kann gerast betri, sigur Manbjørn Mortensen.

Frítíðarskúlaskipanin í Havn kostar um 5-6 mill. kr. um árið.

TURID KJØLBRO

Byrjunartrupulleikar hava verið sum vera man, men nú er líkt til, at frítíðarskúlarin í Havn eru komnir yvir ringastu barnasjúkurnar og eru farnir undir triðja árið við nýggjum divi og áræði.

Og tað skal til, skulu hesi nógvu børnini í Tórshavnar kommunu hava ein so fjølbroyttan og áhugaverdan gerandisdag í frítíðarskúlunum sum til ber. Tey 25 starvsfólkini í øllum teim seks frítíðarskúlunum og Manbjørn Mortensen, sum er samskipari og útbúgvinn lærari, eru javnan á skeiði fyri at fáa nýggjan íblástur til virkseimið í frítíðarskúlunum og fyri at verða før fyri at skipa fyri verkstøðum.

Frítíðarskúlin er fyrst og fremst ætlaður forskúlabørnum og børnum í fyrsta flokki. Upprunaliga fevnir hann eisini um børnini í øðrum og triðja flokki, men av tí, at tørvurin er so stórir, hava tey smáu framhjárátt.

- Tað er samtykt í sosialu nevnd í Tórshavnar býráð, í tann mun tók pláss eru sleppa børn í øðrum flokki frammat. Triðji flokkur hevur ongan møguleika, ikki uttan so, at tað er pláss á viðkomandi skúla. Tað hevur víst seg, at foreldrin finna loysnir fyri børnini og tí eru tey ikki so nógv, ið hava tikið av tilboði um ansing av børnum í øðrum flokki, sigur Manbjørn Mortensen.

Hvør skúli sín karm

Í løtuni eru 250 børn í frítíðarskúlunum í Havn, men veruligi tørvurin liggur á um 325. Tey seks skúlarin hava hvør sín frítíðarskúla,

Sankta Frants skúli hevur tveir, tí har er forskúli eisini.

Tey 36 børnini í frítíðarskúlaskipanini í Argja skúla halda til í AB-húsinum, tey 40 børnini í Høgvíkar skúla ganga í Badmintonhøllini, tey 35 børnini í frítíðarskúlaskipanini í Kommunuskúlanum halda til í húsnum hjá frøken Kohr, tey 40 børnini í frítíðarskúlaskipanini á Eysturskúlanum í trimum skúlastovnum á sjálvum skúlanum, og tey 38 børnini í frítíðarskipanini á Venjingarskúlanum í hølum í Hornagøtu. Forskúlabørnini í Sankta Frants skúla eru í Bridge-húsinum eftir skúlatíð og skúlabørnini í gomlu kirkjuni í Sankta Frants skúla, í alt eru tey 55

Eitt av verkstøðunum í frítíðarskúlaskipanini er hjá Leikarafelag Føroya á Meiarinum.